

GERECHT

157 Zaak T-752/14,
Combaro SA/Europese Commissie

Arrest van 19 juli 2017 (Tweede kamer)

Douane-unie – Associatieovereenkomst tussen de Europese Gemeenschap en de Republiek Letland – Artikel 239 Verordening (EEG) 2913/92 – Terugbetaling en kwijtschelding van rechten bij invoer – Invoer van linnen uit Letland – Hardheidsclausule – Bijzondere situatie – Frauduleuze handeling of klaarblijkelijke nalatigheid – Besluit van de Commissie waarbij de kwijtschelding van de rechten bij invoer ongerechtvaardigd wordt verklaard

Verzoekster in deze zaak, Combaro SA, is een onderneming die handel drijft in textiel en andere goederen. In de periode 1999-2002 (hierna: 'relevante periode') heeft verzoekster linnen geïmporteerd uit Letland – op dat moment nog geen lidstaat van de EU. Het linnen was als textiel onderworpen aan invoerbeperkingen. Tijdens de relevante periode golden er beperkende maatregelen voor de invoer uit met name China en Rusland. Textiel met preferentiële oorsprong uit Letland was vrijgesteld van de invoerbeperkingen. Deze vrijstelling vloede voort uit de Associatieovereenkomst tussen de Europese Gemeenschappen en hun lidstaten enerzijds, en de Republiek Letland anderzijds. Net als andere producten met preferentiële oorsprong uit Letland genoot het textiel de

douanevrijstelling slechts indien de importeur de oorsprong ervan aan de douaneautoriteiten van de lidstaat van invoer aantoonde door middel van een door de Letse douaneautoriteiten bij de uitvoer afgegeven certificaat. Tijdens de relevante periode heeft verzoekster het linnen uit Letland in Duitsland in het vrije verkeer laten brengen. Op vertoon van de certificaten (hierna: 'litigieuze certificaten') heeft verzoekster op grond van de Associatieovereenkomst om vrijstelling van de rechten bij invoer verzocht. Naar aanleiding van een rapport van het Europees Bureau voor fraudebestrijding (OLAF) hebben de Duitse douaneautoriteiten de Letse douaneautoriteiten om een controle achteraf van de litigieuze certificaten verzocht. De Letse douaneautoriteiten hebben daarop geantwoord dat de litigieuze certificaten niet waren afgegeven door de Letse douane en dat ze daarom als ongeldig moeten worden beschouwd. Omdat de Letse douaneautoriteiten de litigieuze certificaten ongeldig hadden verklaard, hebben de Duitse douaneautoriteiten geoordeeld dat verzoeksters importen van linnen uit Letland niet meer voor preferentiële behandeling in aanmerking kwamen. De Duitse autoriteiten hebben daarom een procedure van navordering van de desbetreffende rechten bij invoer ingeleid. Bij beslissing van 28 november 2012 heeft het Finanzgericht München evenwel geoordeeld dat kwijtschelding van de door verzoekster verschuldigde rechten bij invoer ernstig diende te worden overwogen. Er waren namelijk aanwijzingen dat de litigieuze certificaten door de ambtenaren van de Letse douaneautoriteiten willens en wetens ten onrechte waren afgegeven. Daarnaast had de Commissie niet op passende wijze toezicht gehouden op de inachtneming van de geldende preferentieregeling door Letland. Het Finanzgericht München heeft ook vastgesteld dat er bij verzoekster geen frauduleus opzet of kennelijke nalatigheid viel te ontwaren. Om die redenen heeft het Finanzgericht München de behandeling van de navorderingsprocedure geschorst en de Duitse douaneautoriteiten gelast, bij de Commissie een verzoek tot kwijtschelding van die rechten in te dienen. In het bestreden besluit heeft de Commissie evenwel geoordeeld dat kwijtschelding van de rechten bij invoer niet gerechtvaardigd was omdat er geen sprake was van een 'bijzondere situatie' in de zin van artikel 239

Verordening (EEG) 2913/92 tot vaststelling van het communautair douanewetboek (hierna: CDW). Volgens de Commissie was er geen sprake van een 'bijzondere situatie' in de zin van artikel 239 CDW die te wijten zou zijn aan een tekortkoming van de Letse douaneautoriteiten, daar zij niet tot de slotsom kon komen dat die autoriteiten hadden meegewerkt aan de afgifte van de litigieuze certificaten. De Commissie heeft ook onderzocht of zijzelf nalatig was geweest bij het toezicht op de correcte tenuitvoerlegging van de Associatieovereenkomst. In het bestreden besluit is zij tot de slotsom gekomen dat haar gedrag geen bijzondere situatie opleverde. Verzoekster komt op tegen het bestreden besluit. Verzoekster voert aan dat de Commissie een fout heeft gemaakt bij de beoordeling of was voldaan aan de voorwaarden voor het bestaan van een 'bijzondere situatie' in de zin van artikel 239 CDW. Het Gerecht stelt allereerst vast dat artikel 239 CDW een algemene billijkheidsclausule vormt en dat kwijtschelding van de rechten bij invoer afhankelijk is van twee cumulatieve voorwaarden. Het Gerecht onderzoekt vervolgens de eerste voorwaarde van artikel 239 CDW, namelijk het bestaan van een 'bijzondere situatie'. In dit verband wijst het Gerecht erop dat het door verzoekster gevoerde betoog hoofdzakelijk berust op de stelling dat de Letse douaneautoriteiten de litigieuze certificaten daadwerkelijk hebben afgegeven. De verschillende tekortkomingen die verzoekster de Letse douaneautoriteiten verwijt, zouden wijzen op de gegrondheid van die stelling. Verzoekster betoogt ook dat de Commissie haar toezichtplicht in de zin van de Associatieovereenkomst niet is nagekomen en op grond van een aantal bepalingen van die overeenkomst de feiten van de onderhavige zaak had moeten ophelderen. Deze tekortkomingen zouden een 'bijzondere situatie' in de zin van artikel 239 CDW vormen, aldus verzoekster. Dienaangaande stelt het Gerecht vast dat de Commissie in het kader van haar verplichting van toezicht op en controle van de correcte tenuitvoerlegging van de Associatieovereenkomst, over een aantal prerogatieven beschikt. Het Gerecht overweegt vervolgens dat de Commissie in het onderhavige geval ten volle gebruik had moeten maken van deze prerogatieven. De Commissie beschikte immers over informatie die belangrijke vra-

gen over de oorsprong van de litigieuze certificaten deed rijzen. Zonder een antwoord op die vragen kon de Commissie geen geldige uitspraak doen over de situatie in het onderhavige geval. Zo waren de door de Letse douaneautoriteiten in het kader van de controle achteraf verstreekte antwoorden slechts korte verklaringen waaruit de Commissie niet kon opmaken of personeelsleden van de Letse douaneautoriteiten bij de afgifte van de litigieuze certificaten betrokken waren geweest. In dit verband dient met name eraan te worden herinnerd dat de Commissie de steampelafdrukken en handtekeningen op de litigieuze certificaten door deskundigen had kunnen laten onderzoeken en in voorkomend geval nadere gegevens had kunnen vragen over de wijze waarop de controle achteraf was verricht, teneinde uit te maken of zij over voldoende informatie beschikte om een uitspraak te doen over de situatie in het onderhavige geval, dan wel nader onderzoek diende te verrichten. Het Gerecht stelt vast dat de Commissie haar verplichtingen van toezicht op en controle van de correcte tenuitvoerlegging van de Associatieovereenkomst niet is nagekomen. Indien de Commissie ten volle gebruik had gemaakt van de prerogatieven waarover zij in het kader van de Associatieovereenkomst beschikte, had met grotere zekerheid kunnen worden vastgesteld of de litigieuze certificaten authentiek dan wel vals waren. Het Gerecht concludeert dat het eerste onderdeel van het enige middel, te weten schending van de voorwaarde inzake het bestaan van een 'bijzondere situatie', moet worden aanvaard. Aangezien de in artikel 239 CDW bedoelde voorwaarden cumulatieve voorwaarden zijn, onderzoekt het Gerecht ook de tweede voorwaarde, namelijk het ontbreken van een frauduleuze handeling en van klaarblijkelijke nalatigheid van verzoekster. Het Gerecht komt daarbij tot de conclusie dat de Commissie niet heeft aangetoond dat verzoekster onzorgvuldig, en dus klaarblijkelijk nalatig, is geweest. Derhalve slaagt ook het tweede onderdeel van het enige middel, te weten niet-inachtneming van de voorwaarde inzake klaarblijkelijke nalatigheid van de importeur. Uit een en ander volgt dat het beroep van verzoekster moet worden aanvaard en dat het bestreden besluit bijgevolg nietig moet worden verklaard.